

Nr 76.

Kungl. Maj:ts proposition angående ändrade villkor för lån från täckdikningslånefonden; given Stockholms slott den 17 februari 1922.

Kungl. Maj:t vill härmed, under åberopande av bifogade utdrag av statsrådsprotokollet över jordbruksärenden för denna dag, föreslå riksdagen att bifalla det förslag, om vars avlåtande till riksdagen föredragande departementschefen hemställt.

GUSTAF.

Sven Linders.

Utdrag av protokollet över jordbruksärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 17 februari 1922.

Närvarande:

Statsministern och ministern för utrikes ärendena BRANTING, statsråden LINDQVIST, THORSSON, SANDLER, NOTHIN, SVENSSON, HANSSON, ÅKERMAN, LINDERS, SCHLYTER, ÖRNE.

Chefen för jordbruksdepartementet, statsrådet Linders anför:

Genom Kungl. Maj:ts och riksdagens beslut 1913 inrättades täckdikningslånefonden. I kungörelse den 4 juli samma år (nr 185) blevo villkoren för erhållande och tillgodonjutande av lån från fonden först bestämda. Med mindre ändringar, avseende huvudsakligen vissa for-

Bihang till riksdagens protokoll 1922. 1 saml. 66 häft. (Nr 76.)

mella bestämmelser utfärdades den 19 juni 1917 ny kungörelse (nr 394) angående villkoren för lån från täckdikningslånefonden.

Med anledning av framställning från odlingskommittén förelade Kungl. Maj:t därefter 1920 års riksdag i proposition nr 151 förslag till ändrade villkor för lån från fonden, vilket förslag bifölls av riksdagen jämlikt anmälan i skrivelse den 9 juni 1920, nr 346. Angående de sålunda förändrade villkoren utfärdades kungörelse den 22 juni 1920 (nr 332).

Vissa framställda förslag i ämnet blevo emellertid icke av Kungl. Maj:t upptagna till prövning vid framläggande av sistnämnda proposition, utan ansågos desamma böra göras beroende på ytterligare utredning. Sedan dylik förebragts, förelade Kungl. Maj:t i proposition den 4 mars 1921, nr 181, riksdagen förslag till ändrade villkor för lån från täckdikningslånefonden m. m. Jämlikt anmälan i skrivelse den 15 juni 1921, nr 284, biträdde riksdagen Kungl. Maj:ts förslag, men anhöll tillika, att Kungl. Maj:t ville i anslutning till vad riksdagen i samma skrivelse anfört för 1922 års riksdag framlägga förslag till ändring i mom. 1 av gällande villkor för lån från täckdikningslånefonden. I enlighet med riksdagens beslut utfärdade Kungl. Maj:t den 17 juni 1921 kungörelse (nr 358) angående ändrad lydelse av vissa delar av ovannämnda kungörelse den 22 juni 1920.

Genom beslut samma den 17 juni anbefalldes Kungl. Maj:t därjämte lantbruksstyrelsen att inkomma med förslag till sådan ändring av förenämnda mom. 1 av sistnämnda kungörelse, som av riksdagen ifrågasatts.

Med anledning härav har lantbruksstyrelsen i skrivelse den 21 december 1921 avgivit yttrande och förslag, varöver statskontoret den 2 februari 1922 utlätit sig.

Då jag nu går att anmäla detta ärende, torde jag till en början få återgiva följande ur nu gällande villkor för lån från täckdikningslånefonden:

1) Hushållningssällskap, som önskar från ifrågavarande fond erhålla statslån för att därav utlämna täckdikningslån, må därom inom tid, som Kungl. Maj:t bestämmer, till lantbruksstyrelsen ingiva skriftlig framställning innehållande uppgift å de företag, för vilka täckdikningslån blivit hos hushållningssällskapet sökta, förslag till belopp och lånetid för varje särskilt dylikt lån ävensom övriga för ärendets bedömande erforderliga uppgifter; ägande lantbruksstyrelsen fastställa formulär för sådan framställning.

2) Lantbruksstyrelsen må efter prövning av sålunda gjorda framställningar bevilja hushållningssällskap statslån från fonden och skall därvid fastställa den tid, inom vilken varje särskilt täckdikningsföretag skall vara påbörjat och avslutat;

åliggande det lantbruksstyrelsen att om beviljat statslån meddela uppgift till statskontoret.

3) Finnes statslånebelopp vara av hushållningssällskap disponerat på annat sätt än förevarande bestämmelser tillåta eller det därmed avsedda arbetet icke vara inom den av lantbruksstyrelsen fastställda tid påbörjat eller avslutat, skall sådant lånebelopp, på yrkande av lantbruksstyrelsen, omedelbart återbetalas av hushållningssällskapet.

10) Plan och kostnadsförslag för täckdikningen jämte karta däröver skola vara uppgjorda av lantbruksingenjör eller, efter vederbörande hushållningssällskaps bestämmande, av länsagronom, jordbrukskonsulent eller annan person, som hushållningssällskapet prövar vara därtill kompetent, och skall denne även avgiva yttrande om den föreslagna täckdikningsmetodens lämplighet för marken i fråga.

11) Till biträde vid arbetet skall, där vederbörande hushållningssällskap ej annorlunda medgiver, lantagaren använda täckdikningsförman, som är anställd i hushållningssällskapets tjänst eller godkänd av lantbruksingenjör eller jordbrukskonsulent eller som med vitsord om godkänd skicklighet genomgått särskild genom statens försorg för ändamålet anordnad utbildningskurs.

13) Hushållningssällskap har att bestämma de närmare villkoren för åtnjutande av täckdikningslån, dock med iakttagande att minst en fjärdedel av lånebeloppet skall innestå, till dess arbetet blivit avsynat och godkänt, samt äger att handhava ledningen och övervakandet av ifrågakarande täckdikningsföretag och tillse, att det med beviljat dylikt lån avsedda ändamålet vinnas.

14) För handläggning av ärenden, som avse det direkta ledandet och övervakandet av täckningsverksamheten inom sällskapets område, skall finnas en av sällskapet eller dess förvaltningsutskott utsedd nämnd om 3 till 5 personer, därav minst en skall vara inom området bosatt lantbruksingenjör eller hava sådan sakkunskap å området, som i mom. 15) stadgas för att kunna utses till ledare av täckdikningsverksamheten.

15) Nämnd, varom i mom. 14) sägs, skall hava till sitt förfogande såsom ledare av täckdikningsverksamheten inom sällskapets område en av förvaltningsutskottet utsedd, inom området bosatt lantbruksingenjör, länsagronom, jordbrukskonsulent eller annan person, som utskottet prövar för uppdraget kompetent. Här för kräves att hava efter avlagd agronomexamen antingen under minst tre månader med gott vitsord tjänstgjort som biträde åt lantbruksingenjör eller med sådant vitsord genomgått särskild av staten anordnad kulturteknisk kurs eller ock att hava på annat sätt förvärvat sig sådan insikt i här ifrågakarande avseende, som lantbruksstyrelsen vid på sällskapets eller utskottets begäran företagen prövning av företedda betyg och intyg finner sig kunna för ändamålet godkänna.

17) Det åligger hushållningssällskap, som innehar lån, att inom tider, som lantbruksstyrelsen bestämmer, enligt av styrelsen fastställt formulär till styrelsen avgiva redogörelse över lånerörelsen och medelst densamma understödda täckdikningsarbeten.

18) Statskontoret äger att till vederbörande hushållningssällskap utbetala beviljat statslån mot hushållningssällskapets förskrivning därå.

I statsrådprotokollet till propositionen nr 181 år 1921 anmälde föredragande departementschefen en framställning från hushållningssällskapens ombudsmöte, däri bland annat anfördes:

»Enligt 1 mom. av villkoren för lån från täckdikningslånefonden skall den skriftliga framställning, som hushållningssällskap för erhållande av statslån har att ingiva till lantbruksstyrelsen, innehålla förslag till belopp för varje dylikt särskilt lån. Avsikten med denna bestämmelse torde vara, att lantbruksstyrelsen skall kunna utöva en saklig kontroll över verksamheten.

Hushållningssällskapens ombudsmöte tillåter sig emellertid erinra, att sällskapen vid handhavande av låneverksamheten för egnahemsrörelsen tillerkänts en mycket vidsträckt handlingsfrihet, och vågar påstå, att sällskapen på nu ifrågasvarande område besitta full kompetens att på sakkunnigt sätt handhava ledningen.

Den nu bestämda anordningen medför också olägenheter särskilt i det avseendet, att planer måste vara utförda året innan lån beviljas, varjämte ett onödigt mångskriveri blir följden.

Ombudsmötet vågar därför hemställa, att beviljandet av lånen ordnas på motsvarande sätt som för egnahemslånerörelsen, och att sålunda varje hushållningssällskap årligen tilldelas ett visst approximativt beräknat belopp, som sällskapet i sin tur äger fördela.»

I häröver avgivet utlåtande anförde lantbruksstyrelsen, att innan erfarenheten visade ändring verkligen vara av behovet påkallad, sådan ej borde företagas, i vilket utlåtande statskontoret instämde.

Departementschefen förklarade, att han i likhet med myndigheterna funne framställningen ej böra föranleda någon åtgärd.

I skrivelsen nr 284 år 1921 anförde riksdagen i anslutning till återgivande av framställningen från hushållningssällskapens ombudsmöte följande:

»Riksdagen delar den av ombudsmötet uttalade uppfattningen. Riksdagen inser nämligen det berättigade däri, att hushållningssällskapen medgivnas frihet att inom ramen av ett visst hushållningssällskapet beviljat belopp själva efter prövning av varje särskild låneframställning bestämma lånebeloppets storlek. Gällde det här en teknisk och saklig granskning av planerna till särskilt föreslagna större täckdikningsföretag, för vilket ändamål lantbruksstyrelsens sakkunskap på området ansetts erforderlig, skulle, synes det riksdagen, ifrågavarande bestämmelse kunnat äga visst fog. Något sådant har emellertid icke varit ifrågasatt. Det av lantbruksstyrelsen fastställda formuläret till ansökningar om täckdikningslån, varav riksdagen tagit del, ger ock vid handen, att lantbruksstyrelsens ifrågavarande granskning endast förutsatts bli av rent formell natur. Riksdagen anser icke heller en sådan granskning från lantbruksstyrelsens sida av behovet påkallad så mycket mer som hushållningssällskapen genom inrättande, på sätt här nedan sägs, av särskilda täckdikningsnämnder torde erhålla för ändamålet full kompetent organ, till vilka granskningen ifråga bör kunna överlämnas. Härtill kommer, att det helt naturliga dröjsmål med ifrågavarande ärendens avgörande, som av en granskning inom lantbruksstyrelsen givetvis bleve en följd, skulle undvikas genom den ifrågasatta anordningen. Det synes riksdagen föreligga alla skäl till det antagandet, att hushållningssällskapen skola liksom beträffande egnahemslåneverksamheten på ett tillfredsställande sätt handhava ifrågavarande verksamhet. I detta sammanhang må ock förtjäna anmärkas, att beträffande egnahemsverksamheten till och

med åt enskilda bolag och föreningar anförtrotts prövningen av de särskilda låneansökningarna inom ramen av utav Eders Kungl. Maj:t fastställt lånebelopp. Ombudsmötet har även påpekat olägenheten därav att planerna till företagen såsom en följd av den nu gällande ordningen i förevarande avseende måste vara utförda året innan lån beviljades.

Riksdagen håller sålunda före, att en förändring i överensstämmelse med vad här ovan anförts bör ske i nu gällande villkor om lån från täckdikningslånefonden. Riksdagen anser sig emellertid icke nu böra vidtaga någon ändring i sådant avseende, utan bör frågan göras till föremål för övervägande av Eders Kungl. Maj:t varefter förslag i ämnet torde böra underställas nästkommande års riksdag.»

Såsom jag redan nämnt anhöll riksdagen i anslutning till vad sålunda anförts, att Kungl. Maj:t ville för 1922 års riksdag framlägga förslag till ändring i moment 1 av gällande villkor om lån från täckdikningslånefonden.

I sin skrivelse den 21 december 1921 anför lantbruksstyrelsen.

I sina den 20 februari och den 11 december 1920 avgivna utlåtanden beträffande villkoren för lån från täckdikningslånefonden m. m. hade styrelsen uttalat vissa betänkligheter i fråga om de av såväl statens odlingskommitté som ock sakkunniga för omorganisation av hushållningssällskapen — vilka verkställt utredning och avgivit förslag i hithörande frågor — framställda önskemål om en långt gående decentralisation av den statsunderstödda täckdikningsverksamheten. Styrelsen hade därvid anført bland annat, att med hänsyn till den väntade stora omfattningen av ifrågavarande verksamhet och dennas egenskap av att vara statsunderstödd, det syntes vara oavvisligen nödvändigt, att staten genom ett sitt fackutbildade och sakkunniga organ bleve i tillfälle att följa, leda och kontrollera verksamhetens utveckling. De av lantbruksstyrelsen sålunda framförda krav hade dock vunnit beaktande endast i så måtto, att styrelsen tillerkänts en viss granskningsrätt beträffande de, i samband med hushållningssällskapens framställningar om statslån från ifrågavarande fond, meddelade uppgifter avseende täckdikningsföretagens allmänna planläggning, ledningsmaterial, avlopp, ifrågasatta lånebelopp, tid för företagens utförande samt den skuld, vari lånesökande eventuellt häftade för tidigare erhållna täckdikningslån m. m.

Jämlikt bestämmelserna i meraberörda mom. 1 hade nyssnämnda uppgifter delgivits lantbruksstyrelsen allenast å ett utav styrelsen fastställt formulär. Ehuru lantbruksstyrelsen sålunda bland annat icke varit i tillfälle granska de för företagen upprättade planerna, hade styrelsen likväl genom nämnda stadgande beretts möjlighet till en om ock relativt ringa dock synnerligen välbehövlig kontroll beträffande företagens planläggning m. m. samt låneemedlens disposition, vars betydelse också redan den jämförelsevis ringa erfarenheten under innevarande år ådagalagt.

Någon ändring i antydda syfte av ifrågavarande bestämmelser kunde lantbruksstyrelsen därför för sin del icke finna lämplig, synnerligast som styrelsen icke kunde dela de av riksdagen anförda skälen härför. Om än lantbruksstyrelsens ovan nämnda granskning kunde synas vara av huvudsakligen formell natur, hade densamma dock, såsom nyss nämnts, visat sig vara i praktiken gagnelig i såväl statens som ock den enskildes intresse. Överhuvud taget syntes förhållandena kräva icke

en minskad utan fastmera en ökad befogethet hos lantbruksstyrelsen att leda, granska och kontrollera den statsunderstödda täckdikningsverksamheten. Visserligen lede det intet tvivel därom, att inom en stor del av hushållningssällskapen möjlighet förefunnnes att för ledningen av här ifrågavarande arbeten anlita både tillräckligt sakkunniga och för uppgiften intresserade personer, men detta förhållande kunde ingalunda sägas vara rådande inom alla hushållningssällskap och kunde heller icke förväntas bliva det under den närmaste tiden. Den erfarenhet, som uti detta hänseende under de senare åren vunnits vid av statens odlingskommitté handlagd täckdikningsverksamhet, talade enligt vad lantbruksstyrelsen hade sig bekant alldeles bestämt för en sådan uppfattning.

Under sådant förhållande syntes det lantbruksstyrelsen ur det allmännas synpunkt mindre välbetänkt att genom en förändring av bestämmelserna ifråga om den statsunderstödda täckdikningsverksamheten på sätt, riksdagen föreslagit, minska en redan förut allt för begränsad uppsikt från det allmännas sida att de av det allmänna tillhandahållna lånemedlen verkligen användes på bästa möjliga sätt.

Såsom skäl för det av riksdagen föreslagna sättet för lånemedlens fördelning hade, bland annat, anförts det förfarande, som i motsvarande avseende tillämpats ifråga om utdelande av medel ur statens egnahemslånefond. Häremot tillåte sig lantbruksstyrelsen erinra om det förfarande i här förevarande avseende, som kommit till användning vid utlämnande av lån från norrländska nyodlingsfonden (kungörelse nr 356 år 1921) och från allmänna nyodlingsfonden (kungörelse nr 357 år 1921). Vid ansökan om lån ur dessa fonder hade sökande (låneförmedlare) att inkomma till lantbruksstyrelsen med uppgift å varje särskilt odlingsföretag, för vilket låneunderstöd söktes, förslag till lånebelopp och lånetid ävensom övriga för ärendets bedömande erforderliga uppgifter. Härigenom möjliggjordes en sakkunnig prövning av varje särskild ansökning och lantbruksstyrelsen hade sig icke bekant annat än att nämnda förfarande varit till bättnad för såväl det allmänna som den lånesökande allmänheten.

Skulle åter det vid egnahemslånerörelsen tillämpade förfarings sättet vid låne-medlens utlämnande vinna tillämpning även inom här ifrågavarande låneverksamhet, bleve följden därav, utom minskad möjlighet till sakkunnig ledning av och kontroll över hela denna för vårt jordbruk viktiga understödsverksamhet, även säkerligen den, att varje särskilt hushållningssällskap skulle, då läget av i allmänna marknaden gällande ränta i förhållande till den å täckdikningslån föreskrivna låneräntan därtill inbjöde, begära största möjliga andel av ifrågavarande medel, varvid helt naturligt ingen möjlighet till effektiv prövning utav befogetheten av de olika framställningarna förelåge.

Slutligen hade av riksdagen anförts den synpunkten, att ifrågavarande granskning inom lantbruksstyrelsen av låneansökningar skulle medföra ett helt naturligt dröjsmål med ärendenas avgörande. Härtill finge lantbruksstyrelsen anföra, att med den inom styrelsen företrädde sakkunskapen granskningen — även vid en mera omfattande täckdikningsverksamhet — syntes kunna ske utan större dröjsmål och att i allt fall olägenheten härav till fullo torde uppvägas av den med granskningen för-
enade nyttan.

Även om mom. 1 huvudsakligen bibehölles vid nuvarande lydelse — något som lantbruksstyrelsen på anförda skäl ansåge önskvärt — funne sig lantbruksstyrelsen böra påpeka, att en snabbare handläggning av här ifrågavarande låne-
ärenden torde kunna vinnas därigenom, att nu av Kungl. Maj:t föreskriven tid för

låneansökningens ingivande — den 1 mars — framsköttes till den 1 oktober, med åläggande för lantbruksstyrelsen att under årets lopp pröva och avgöra inkomna ansökningar minst fyra gånger på fastställda tider. Enligt styrelsens förmenande skulle härigenom en önskvärd större smidighet vid ärendenas handläggning uppstå. Härigenom vunnes ock en obestriddigen rättvisare fördelning av lånemedlen, enär de olika hushållningssällskapen vid dylikt förhållande icke komme att tillerkännas statslån till högre belopp, än som motsvarade lånebeloppen till de företag, för vilka planer i behörig ordning redan blivit upprättade.

Vidkommande det lantbruksstyrelsen meddelade åläggandet att till Kungl. Maj:t inkomma med förslag till sådan ändring i mom. 1 av gällande villkor för lån från täckdikningslånefonden, som av riksdagen ifrågasatts, finge lantbruksstyrelsen anföra, att vid beaktande av vad riksdagen i ämnet anfört, ändringar av bestämmelserna i nyssnämnda båda kungörelser syntes, därest de av lantbruksstyrelsen här ovan framställda erinringar icke vunne vederbörligt gillande, böra ske i följande avseenden:

I mom. 1 torde orden »innehållande uppgift — — — framställning» böra utgå.

I mom. 2 torde vidare orden »och skall därvid — — — avslutat» utgå.

I mom. 3 torde slutligen böra uteslutas orden »eller det därmed — — — avslutat.»

Skulle Kungl. Maj:t anse sig böra tillstyrka en förändring av lydelsen utav meranämnda mom. 1 på sätt här föreslagits eller annat därmed i sak överensstämmande, funne sig lantbruksstyrelsen slutligen böra, under åberopande av det ovan anförda, ytterligare understryka olägenheten ur allmän synpunkt därav, att snart sagt varje möjlighet för lantbruksstyrelsen att i här förevarande avseende utöva ledning av och kontroll över ifrågavarande allmänna medels användning undanrycktes. Lantbruksstyrelsen tillåte sig därför ifrågasätta, huruvida icke under ovan anförda förutsättningar i bestämmelserna för täckdikningslånerörelsen borde inryckas ett stadgande av motsvarande innebörd till det, varigenom sakkunnig ledning och kontroll genom vederbörande statsorgan tillförsäkrades det allmänna i fråga om utlämnande av lån ur egnahemslånerörelsen.

I kungörelse den 26 september 1919 (nr 623) med särskilda föreskrifter angående erhållande och tillgodonjutande av statslån från egnahemslånefonden lyder 7 §:

»Låneförmedlare skall i avseende å sin egnahemslåneverksamhet och vad därmed sammanhänger stå under uppsikt och kontroll av egnahemsavdelningen inom jordbruksdepartementet.»

Statskontoret förklarar i utlåtande den 2 februari 1922, att statskontoret i huvudsak delade de av lantbruksstyrelsen i dess utlåtande anförda betänkligheter mot den ifrågasatta förändringen av mom. 1 i berörda kungörelse samt anför vidare.

Statskontoret hade såsom förvaltare av nämnda fond särskilt fäst sig därvid, att ett borttagande av de i berörda moment lämnade kontrollföreskrifter måhända skulle kunna leda till att vederbörande hushållningssällskaps framställningar om lån

från fonden komme att avse större belopp än som i varje fall skulle komma till omedelbar användning för de ändamål, fonden hade att tillgodose.

Statskontoret kunde för sin del knappast finna de av hushållningssällskapens ombudsmöte anförda skälen vara av beskaffenhet att påkalla en förändring av stadgandet, så mycket mindre som den snabbare handläggning av ifrågavarande låneärenden, som anförts såsom särskilt motiv för förändringens vidtagande, enligt vad lantbruksstyrelsen upplyst, även med nu gällande bestämmelser i förevarande avseende kunde vinnas därigenom att tiden för låneansökningarnas ingivande framflyttades.

Skulle emellertid den föreslagna förändringen anses böra vidtagas, ville statskontoret, i likhet med lantbruksstyrelsen, framhålla vikten av att i bestämmelserna för täckdikningslånerörelsen intoges föreskrift, varigenom möjlighet i allt fall bereddes till effektiv kontroll över nämnda rörelse från statens sida.

*Departements-
chefen.*

Bestämmelsen därom att framställning om lån från täckdikningslånefonden skall åtföljas av uppgift om de företag, vartill lånet avses, synes mig, på sätt hushållningssällskapens ombudsmöte och riksdagen framhållit, medföra olägenheter, som i den mån det är möjligt utan eftersättande av kravet å nödig kontroll böra undanröjas.

Föregående år infördes bland ifrågavarande villkor i 14 momentet bestämmelse om täckdikningsärendens handläggning av särskild nämnd, därav minst en ledamot skall vara lantbruksingenjör eller eljest hava föreskriven sakkunskap. Denna bestämmelse synes mig lämpligen kunna kompletteras med föreskrift om att lån ej må av hushållningssällskap beviljas utan hörande av dylik sakkunnig ledamot i nämnden, samt ej, utan lantbruksstyrelsens medgivande, mot hans avstyrkande. Med beaktande av vad lantbruksstyrelsen anført om lämpligheten av att lantbruksstyrelsen uttryckligen tillägges överinseende å hushållningssällskapens låneverksamhet torde vidare stadgande härom böra intagas bland villkoren samt hushållningssällskapen åläggas skyldighet att enligt formulär, som lantbruksstyrelsen må fastställa, lämna styrelsen uppgifter angående beviljade täckdikningslån.

Med införande bland villkoren av dylika föreskrifter synes det mig, att lantbruksstyrelsens nuvarande förhandsprövning kan upphöra, utan att kravet å nödig kontroll eftersättes.

Mot lantbruksstyrelsens påpekande, att för lån från nyodlingslånefonderna erfordras uppgifter om företagen på samma sätt nu gäller om täckdikningsföretag, vill jag framhålla, att såväl nyttan som planläggningen av ett täckdikningsföretag kan bedömas mycket lättare än av ett nyodlingsföretag.

Vad angår myndigheternas farhåga för att ett borttagande av lantbruksstyrelsens förhandsprövning skulle leda till att vederbörande

hushållningssällskaps framställningar om lån från fonden komme att avse större belopp än som omedelbart erfordrades, så torde till förhindrande av onödig ränteförlust å fondens medel kunna föreskrivas, att för visst år beviljat lån skall utbetalas med en tredjedel vid beviljandet, en tredjedel den 1 juli och återstående tredjedel den 1 oktober det år, för vilket lånet beviljats. Någon olägenhet för låntagarna torde härigenom icke uppkomma, då ju utbetalning av lånebelopp lämpligen bör ske i mån av arbetets fortgång.

I anslutning till vad jag nu anfört får jag framlägga följande förslag till ändrad lydelse av vissa moment av nu gällande villkor för lån från täckdikningslånefonden.

1) Hushållningssällskap, som önskar från ifrågavarande fond erhålla statslån för att därav utlämna täckdikningslån, må därom inom tid, som Kungl. Maj:t bestämmer, till lantbruksstyrelsen ingiva skriftlig framställning.

2) Lantbruksstyrelsen må efter prövning av sålunda gjorda framställningar bevilja hushållningssällskap statslån från fonden; åliggande det lantbruksstyrelsen att om beviljat statslån meddela uppgift till statskontoret.

3) Hushållningssällskap må ej av statslånebelopp utlämna täckdikningslån utan hörande av sakkunnig ledamot av i 14 momentet omförmäld nämnd och ej, utan medgivande av lantbruksstyrelsen, mot dylik ledamots avstyrkande. Lantbruksstyrelsen har att öva uppsikt och kontroll å hushållningssällskapens täckdikningslåneverksamhet. Angående utlämnade lån skall hushållningssällskap till lantbruksstyrelsen avlämna uppgifter enligt formulär, som lantbruksstyrelsen äger fastställa. Finnes statslånebelopp vara av hushållningssällskap disponerat på annat sätt än förevarande bestämmelser tillåta, skall sådant lånebelopp, på yrkande av lantbruksstyrelsen, omedelbart återbetalas av hushållningssällskapet.

18) Statskontoret har att till vederbörande hushållningssällskap mot sällskapets förskrivning därå utbetala beviljat statslån med en tredjedel, så snart lånet beviljats, en tredjedel den 1 juli och återstående tredjedel den 1 oktober det år, för vilket lånet beviljats.

Jag hemställer, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att godkänna av mig sålunda föreslagna ändrade villkor för lån från täckdikningslånefonden att tillämpas från och med 1923.

Till denna av statsrådets övriga ledamöter biträdde hemställan behagar Hans Maj:t Konungen lämna bifall samt förordnar, att proposition i ämnet av den lydelse, bilaga till detta protokoll utvisar, skall avlätas till riksdagen.

Ur protokollet:

Allan Tigerschiöld.